

Ocak 2024

Küresel Ekonomi

Fed 13 Aralık'taki toplantısında politika faizini piyasa beklentileri paralelinde değiştirmeyerek %5,25-%5,50 aralığında tuttu. FOMC üyelerinin medyan tahmini 2024 yılında 25 baz puanlık 3 faiz indirimine işaret etti.

2023'ün üçüncü çeyreğine ilişkin büyüme verisi nihai olarak %4,9'a revize edilen ABD ekonomisinde yılın son çeyreğine ilişkin veriler karışık sinyaller veriyor.

ECB Aralık ayı toplantısında referans faiz oranlarında değişikliğe gitmedi. Euro Alanı'nda yıllık TÜFE enflasyonu Kasım'da %2,4 seviyesinde gerçekleşerek ECB'nin hedefine yakınsadı.

ECB toplantısında faiz indirimlerinin tartışılmadığı yönündeki açıklamaların ardından Euro ABD doları karşısında değer kazandı.

Aralık'ta dalgalı bir seyir izleyen petrol fiyatları ayı %7'lik düşüşle tamamladı. Çin'de ekonomik toparlanmayı hızlandırmak amacıyla atılan adımların imalat ve emlak sektörlerine ilişkin beklentileri olumlu yönde etkilemesiyle demir cevheri fiyatları Aralık'ta hızlı yükseldi.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Berkay Arık
Uzman Yardımcısı
berkay.arik@isbank.com.tr

Utkan İnam
Uzman Yardımcısı
utkan.inam@isbank.com.tr

Türkiye Ekonomisi

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı Ekim ayında %8,5'e gerileyerek Kasım 2012'den bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti. 2024 yılı için net asgari ücret %49 artışla 17.002 TL'ye yükseltildi.

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Ekim ayında yıllık bazda %1,1 oranında artış kaydetti. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış endeks ise aylık bazda %0,4 azalışla gerileme eğilimini aralıksız dördüncü ayına taşıdı.

İSO Türkiye imalat PMI verisi Aralık'ta 47,4 düzeyinde gerçekleşerek sektörde faaliyet koşullarının 2023 yılının son ayında da zayıf seyrettiğini gösterdi.

Cari işlemler hesabı Ekim ayında 186 milyon USD fazla verdi. Ocak-Ekim döneminde yıllık bazda %4,2 genişleyerek 40,7 milyar USD olan cari açık, 12 aylık kümülatif verilere göre 50,7 milyar USD düzeyine indi.

Merkezi yönetim bütçesi Kasım ayında 75,6 milyar TL fazla verirken, Ocak-Kasım döneminde bütçe açığı 532,4 milyar TL seviyesinde gerçekleşti.

Aralık ayında TÜFE aylık bazda %2,93 artarken, Yi-ÜFE artışı %1,14 seviyesinde gerçekleşti. Yıllık enflasyon TÜFE'de %64,77, Yi-ÜFE'de %44,22 oldu.

TCMB Aralık ayı toplantısında politika faizini piyasa beklentileri doğrultusunda 250 baz puan artırarak %42,50 seviyesine çıkardı.

BIST-100 endeksi 2023 yılı sonunda 2022 sonuna kıyasla %35,6 ile tüketici enflasyonunun oldukça altında bir artış sergiledi. USD/TL ve EUR/TL kurlarındaki yıllık artışlar sırasıyla %57,7 ve %63,3 oldu.

Küresel Ekonomi	2
Türkiye Ekonomisi	4
Finansal Piyasalar ve TCMB	9
Bankacılık Sektörü	10
Genel Değerlendirme	11
Grafikler	12
Özet Tablolar	14

Küresel Ekonomi

Fed üyelerinin tahminleri 2024'te faiz indirimlerine işaret etti.

Fed 13 Aralık'taki toplantısında politika faizini piyasa beklentileri paralelinde art arda üçüncü toplantısında da değiştirmeyerek %5,25-%5,50 aralığında tuttu. Toplantıya ilişkin karar metninde öncü göstergelerin ekonomik aktivitede yavaşlamaya işaret ettiği yorumuna yer verilirken, işgücü piyasasının güçlü görünümünü koruduğu ve enflasyonun yüksek seyrine rağmen önceki yıla göre hız kestiği belirtildi. Karar metninde yer alan herhangi bir ilave faiz artışına ilişkin değerlendirmenin veri akışı göz önüne alınarak yapılacağı yönündeki ifade, piyasalar tarafından Fed'in parasal sıkılaşmada sona geldiği yönünde algılandı. Fed Başkanı Powell'ın toplantının ardından gerçekleştirdiği açıklamada komite üyelerinin faiz indirimlerinin zamanlamasını tartıştığını dile getirmesi de bu algıyı pekiştirdi.

Aralık toplantısının ardından Fed yetkililerinin önümüzdeki yıllara ilişkin projeksiyonları da açıklandı. FOMC üyelerinin medyan tahmini 2024 yılında 25 baz puanlık 3 faiz indirimine işaret ederken, aynı döneme ilişkin çekirdek PCE enflasyonu öngörüsü Eylül'deki %2,6 seviyesinden Aralık'ta %2,4'e geriledi.

ABD Ekonomisine İlişkin Fed Tahminleri (Aralık 2023)

	2023	2024	2025	2026	Uzun Vade
GSYH Büyümesi	2,6	1,4	1,8	1,9	1,8
Eylül projeksiyonu	2,1	1,5	1,8	1,8	1,8
İşsizlik Oranı	3,8	4,1	4,1	4,1	4,1
Eylül projeksiyonu	3,8	4,1	4,1	4,0	4,0
PCE*	2,8	2,4	2,1	2,0	2,0
Eylül projeksiyonu	3,3	2,5	2,2	2,0	2,0
Çekirdek PCE*	3,2	2,4	2,2	2,0	
Eylül projeksiyonu	3,7	2,6	2,3	2,0	
Fed Politika Faizi	5,4	4,6	3,6	2,9	2,5
Eylül projeksiyonu	5,6	5,1	3,9	2,9	2,5

(*) Kişisel tüketim harcamaları enflasyonu

ABD ekonomisi nihai verilere göre 3. çeyrekte %4,9 oranında büyüdü.

ABD'de 2023'ün üçüncü çeyreğine ilişkin yıllıklandırılmış GSYH büyüme verisi 0,3 puan aşağı yönlü revizyonla nihai olarak %4,9 düzeyinde açıklandı. Yılın son çeyreğine ilişkin veriler ise ABD ekonomisine ilişkin karışık sinyaller veriyor. Ülkede işsizlik oranı Kasım'da %3,7 ile son 4 ayın en düşük seviyesine gerileyerek işgücü piyasasında güçlü görünümün devam ettiğini gösterirken, Aralık ayı imalat PMI 47,9 değerini alarak sektörde daralma eğiliminin sürdüğüne işaret etti. Aynı dönemde, hizmetler PMI ise 51,3 ile son 5 ayın en

yüksek seviyesinde gerçekleşti. Ülkede enflasyonist baskıların da hafiflediği izleniyor. Kasım ayında TÜFE aylık bazda %0,1 ile sınırlı artış kaydederken, yıllık tüketici enflasyonu %3,1'e geriledi. Fed'in para politikası kararlarında belirleyici olan çekirdek kişisel tüketim harcamaları fiyat endeksi de Kasım'da yıllık bazda %3,2 ile Nisan 2021'den bu yana en düşük artışını sergiledi.

ECB de politika faizini değiştirmede.

ECB Aralık ayı toplantısında referans faiz oranlarını değiştirmeyerek mevduat kolaylığı faizini %4, refinansman faizini %4,5 ve marjinal borçlanma maliyetini %4,75 oranlarında tuttu. ECB Başkanı Lagarde, toplantının ardından gerçekleştirdiği açıklamada yıllık enflasyon oranının son dönemde gerilediğini, ancak kısa vadede enflasyonist baskının devam edebileceğini belirtti. Lagarde'ın ilerleyen dönemde verilere bağlı kalmaya devam ederek sıkılaşmanın seviyesini ve vadesini belirleyeceklerini dile getirmesinin yanı sıra toplantıda faiz indirimlerinin tartışılmadığını söylemesi Euro Alanı'nda sıkı duruşun ABD'ye kıyasla daha uzun sürebileceği şeklinde yorumlandı. Söz konusu açıklamaların ardından euronun ABD doları karşısında değer kazandığı görüldü. Öte yandan ECB, Aralık ayı projeksiyonunda 2024 yılı için enflasyon ve büyüme tahminlerini aşağı yönlü revize etti. Buna göre ortalama yıllık TÜFE enflasyonu öngörüsü Eylül'deki %3,2 seviyesinden %2,7'ye; büyüme tahmini ise %1,0 düzeyinden %0,8'e revize edildi. Projeksiyonlarda 2025 yılına ilişkin ortalama yıllık TÜFE enflasyonu beklentisi ise %2,1 ile ECB'nin hedef seviyesine yakınsadı.

ECB Projeksiyonları

	Aralık Ayı Tahminleri	Eylül Tahminlerinden Farkı
(%)	2024	2024
GSYH	0,8	-0,2
İşsizlik Oranı	6,6	-0,1
TÜFE Artışı	2,7	-0,5
Çek. TÜFE Artışı*	2,7	-0,2

(*) Enerji ve gıda hariç TÜFE

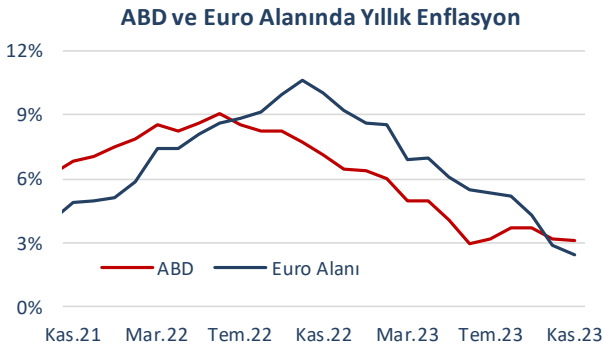
Euro Alanı'nda yıllık TÜFE enflasyonu gerilemeye devam etti.

Kasım ayına ilişkin veriler, Euro Alanı'nda TÜFE enflasyonunun sıkı para politikası ve yavaşlayan büyüme paralelinde gerileme eğilimini sürdürdüğünü gösterdi. Bu dönemde TÜFE endeksinin Ekim'e göre %0,6 gerilemesiyle aylık tüketici enflasyonunda Ocak

Küresel Ekonomi

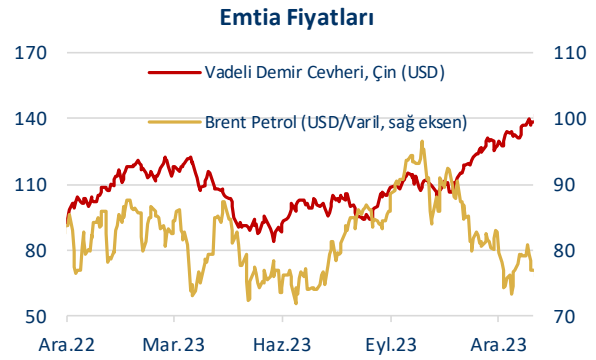
2020'den bu yana en düşük gerçekleşme kaydedildi. Kasım'da yıllık tüketici enflasyonu da %2,4 ile ECB'nin enflasyon hedefine yakınsarken, son 28 ayın en düşük seviyesini gördü. Aynı dönemde çekirdek TÜFE enflasyonu piyasa beklentilerine paralel bir görünüm sunarak aylık ve yıllık bazda sırasıyla -%0,6 ve %3,6 oldu.

Euro Alanı'nda 2023'ün üçüncü çeyreğine ilişkin nihai veriler bölge ekonomisinin bu dönemde çeyreklik bazda %0,1 daraldığını teyit etti. Bölgede Aralık ayına ilişkin PMI verileri de ekonomik aktivitede zayıf görünümün devam ettiğini gösterdi. Bu dönemde imalat PMI 44,4 ile eşik değeri altındaki seyrini 18. ayına taşıdı. Piyasa beklentisini karşılayamayan hizmetler PMI da 48,1 ile eşik değerinin altındaki seyrini sürdürdü.

Emtia piyasaları...

Aralık ayında petrol fiyatları %7 oranında geriledi. Dalgalı bir seyir izleyen Brent ham petrolün varil fiyatı küresel talebe ilişkin endişelerin etkisiyle ay içi kapanışlarda 73,3 USD seviyesine dek gerilese de, Kızıldeniz'de yaşanan gerilimlerin arz yönlü riskleri artırması paralelinde yılı 77,1 USD seviyesinde tamamladı. Çin'de ekonomik toparlanmayı hızlandırmak amacıyla atılan adımların imalat ve emlak sektörlerine ilişkin beklentileri olumlu yönde etkilemesiyle demir cevheri fiyatları Aralık ayında hızlı yükseliş kaydetti. Londra Metal Borsa'sında alüminyumun ton fiyatı Aralık'ta %8,8 artış gösterirken, bakır ve nikel fiyatları yılın son ayında yatay bir seyir izledi.

Çin ekonomisindeki gelişmeler yakından izleniyor.

Çin'de TÜFE Kasım'da yıllık bazda %0,5 gerileyerek piyasa beklentisinin altında ve son 3 yılın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde ülkede üretici fiyatları da %3 gerileyerek deflasyonist görünümü 14. ayına taşıdı. Çin Merkez Bankası Aralık ayı toplantısında gösterge niteliğindeki faiz oranlarında değişikliğe gitmezken, ülkede kamu bankaları iç talepte toparlanmayı desteklemek amacıyla mevduat faizlerinde yılın üçüncü indirimini gerçekleştirdi. Ülkede Aralık ayına ilişkin PMI verileri kamu ve özel sektör faaliyetlerinde ayrışmaya işaret etti. Daha çok büyük ölçekli kamu kuruluşlarına odaklanan NBS imalat sanayi PMI Aralık'ta 49,0 değerini alarak sektörde durgun görünümün sürdüğünün sinyalini verirken, ihracat ağırlıklı özel sektör şirketlerine dair bilgi veren Caixin imalat PMI 50,8 ile eşik değerinin üzerindeki seyrini devam ettirdi.

Türkiye Ekonomisi - Arz ve Talep Göstergeleri

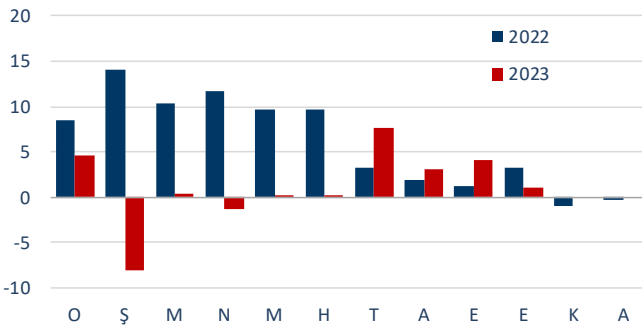
Ekim'de işsizlik oranı %8,5'e geriledi.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre, Ekim ayında işsizlik oranı aylık bazda 0,5 puan azalışla %8,5'e gerileyerek Kasım 2012'den bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranındaki gerilemede istihdam edilen kişi sayısının işgücüne katılanlardan fazla artması etkili oldu. Bu dönemde istihdam ve işgücüne katılma oranları sırasıyla 0,3 ve 0,1 puan artarak %48,5 ve %53,1 düzeyinde gerçekleşti. 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı aylık bazda 0,4 puan gerileyerek Ekim'de %16,3 ile Eylül 2013'den bu yana en düşük değerini aldı. En geniş tanımlı işsizlik oranı olarak kabul edilen atıl işgücünü oranı da aylık bazda 0,5 azalarak %21,3 oldu. 2024 yılı için net asgari ücret %49 artışla 17.002 TL olarak belirlendi.

Sanayi üretim endeksi Ekim'de aylık bazda gerilemeye devam etti.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretim endeksi Ekim'de aylık bazda %0,4 azalışla gerileme eğilimini aralıksız dördüncü ayına taşıdı. Bu dönemde üretim madencilik ve taş ocaklığı sektöründe %3,2 artarken, imalat sanayii ile elektrik, gaz ve buhar sektörlerinde sırasıyla %0,3 ve %2,3 geriledi. İmalat sanayiinin 24 alt sektöründen 12'sinde üretim aylık bazda gerilerken, ulaşım araçlarının (%16,3) ve bilgisayar, elektronik ve optik ürünlerin (%11,4) imalatında kaydedilen çift haneli düşüşler öne çıktı. Sanayi üretimi takvim etkisinden arındırılmış verilere göre ise Ekim'de yıllık bazda %1,1 artış kaydetti.

Sanayi Üretim Endeksi
(TEA, yıllık % değişim)

İmalat PMI sektöründeki zayıf seyrin Aralık'ta sürdüğüne işaret etti.

İstanbul Sanayi Odası tarafından yayımlanan Türkiye İmalat PMI, Aralık'ta aylık bazda 0,2 puan artışla 47,4 düzeyine yükselmesine rağmen, sektörde faaliyet koşullarının 2023 yılının son ayında da zayıf seyrettiğini gösterdi. Böylece, imalat sektöründe yılın ilk yarısında

görülen iyileşme eğiliminin aksine son altı aylık dönemde faaliyet ikliminde bozulma gözlemlendi. Bu gelişmede yurt içindeki ve yurt dışındaki zorlu piyasa koşullarının yeni siparişlerde yavaşlamaya ve üretimde azalmaya yol açması belirleyici oldu. Endeksin alt kalemlerine göre, yılın son ayında iş yüklerindeki azalışa karşılık istihdam hacmi daralma bölgesinden çıkarak yatay bir görünüm sergiledi. Öte yandan, TL'deki değer kayıpları, yükselen ücretler ve artan hammadde fiyatları girdi fiyatlarının Aralık ayında da artmasına neden oldu. Sektörel PMI verileri Aralık'ta 10 sektörün 7'sinde eşik değerinin altında kalırken, yıl boyunca üretim, yeni siparişler, ihracat, satın alma faaliyetleri ve stokların tümünün artış kaydettiği tek sektör gıda ürünleri oldu.

Perakende satış hacmindeki yıllık artış %13,7'ye geriledi.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre, Ağustos ve Eylül'de aylık bazda gerileyen perakende satış hacmi Ekim ayında %2,0 arttı. Bu dönemde bilgisayar, kitap, iletişim aygıtları %6,5 ile satışların aylık bazda en çok arttığı ürün grubu olurken, otomotiv yakıtı satış hacmi %0,2 daraldı. Takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre perakende satış hacmindeki yıllık artış oranı ise %13,7 ile son 11 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Öte yandan, TCMB'nin yayımladığı TÜFE oranına göre düzeltilmiş hanehalkı aylık ortalama banka ve kredi kartı harcamaları Ağustos, Eylül ve Ekim'de aylık bazda gerilemesinin ardından Kasım'da indirim kampanyalarının da etkisiyle %4,5 oranında artarak talebin canlandığına işaret etti.

Konut satışları Kasım'da gerilemeye devam etti.

Konut satışları Kasım ayında yıllık bazda %20,6 daralarak 93.514 adet düzeyine geriledi. Bu dönemde yıllık bazda %68,5 azalan ipotekli konut satışları 2013 yılı itibarıyla başlayan veri setinin tarihi düşük düzeyine geriledi. Söz konusu satışların toplam satışlar içindeki payı da %5,6'ya indi. Toplam konut satışları Ocak-Kasım döneminde de 2022 yılının aynı dönemine göre %14,9 daraldı. Öte yandan, TCMB tarafından açıklanan verilere göre, konut fiyat endeksi Ekim'de aylık ve yıllık bazda sırasıyla %3,8 ve %86,5 oranında yükseldi. Aynı dönemde konut fiyatlarındaki yıllık reel artış %15,4 oldu. Konut fiyatlarının yıllık bazda en hızlı yükseldiği il grubu %127,1 ile Ağrı, Ardahan, Kars ve Iğdır olurken, İstanbul'daki fiyat artışları %74,4 ile Ankara (%101,5) ve İzmir'deki (%80,1) artışların altında seyretmeye devam etti.

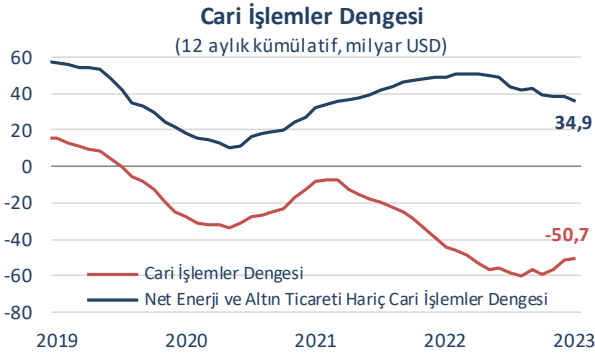
Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Dış ticaret açığı Ekim'de 6,5 milyar USD oldu.

TÜİK'in açıkladığı verilere göre Ekim ayında ihracat geçen yılın aynı ayına kıyasla %7,4 artarak 22,9 milyar USD, ithalat %0,6 yükselerek 29,4 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde dış ticaret açığı yıllık bazda %17,5 daralarak 6,5 milyar USD oldu. Ekim'de ihracatın ithalatı karşılama oranı geçen yılın aynı dönemine kıyasla 4,9 puan artışla %77,8 seviyesinde gerçekleşti.

Cari işlemler hesabı Ekim'de fazla vermeyi sürdürdü.

Cari işlemler hesabı, Ekim'de 186 milyon USD ile piyasa beklentilerinin altında bir fazla verdi. Reuters anketine göre bu dönemde cari fazlanın 750 milyon USD olması bekleniyordu. Cari işlemler hesabının fazla vermesinde dış ticaret açığının nispeten düşük seviyesi ile yolcu taşımacılığı ve seyahat gelirlerinde devam eden olumlu seyir etkili oldu. Ekim'de net altın ithalatı gerilemeye devam ederek 1,2 milyar USD ile son 6 ayın en düşük seviyesinde, altın ve enerji hariç cari işlemler fazlası da 5,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, Ocak-Ekim döneminde yıllık bazda %4,2 genişleyerek 40,7 milyar USD olan cari açık, 12 aylık kümülatif verilere göre 50,7 milyar USD düzeyine indi.

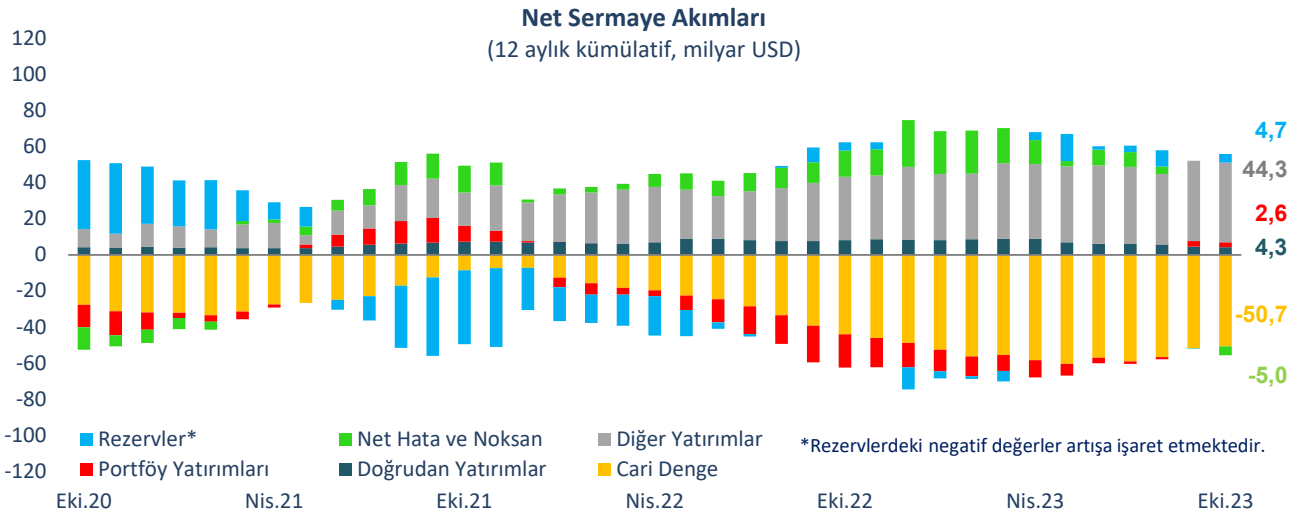
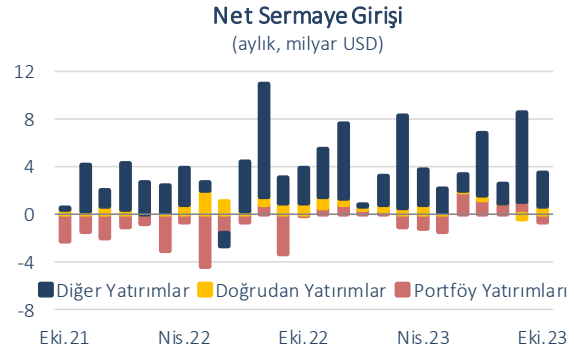

Doğrudan yatırımlarda ılımlı seyir...

Ekim'de yurt içine yönelik gayrimenkul yatırımları zayıf seyrini sürdürürken, net doğrudan yatırımlar kaleminde sermaye yatırımlarının desteğiyle 638 milyon USD giriş kaydedildi. Böylece, yurt içine yönelik doğrudan yatırımlarda son 6 ayın en yüksek seviyesi kaydedilmiş oldu. Net doğrudan yatırımlar Ocak-Ekim döneminde ise geçen yılın aynı dönemine kıyasla %60 azalarak 2,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşti.

Portföy yatırımlarında Mayıs'tan bu yana ilk kez sermaye çıkışı...

Ekim ayında portföy yatırımları kaleminde 689 milyon USD ile Mayıs'tan bu yana ilk kez sermaye çıkışı kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi portföyü 423 milyon USD azalırken, borç senetleri piyasasında net alımları 336 milyon USD ile devam etti. Böylece portföy yatırımlarında Ocak-Ekim döneminde kaydedilen toplam sermaye girişi 1,3 milyar USD düzeyine geriledi.

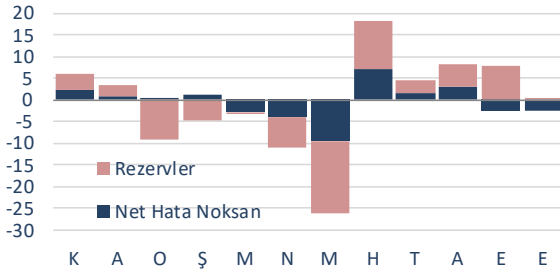

Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Diğer yatırımlar kaleminde sermaye girişi Ekim'de devam etti.

Diğer yatırımlar kaleminde net sermaye girişi Ekim'de 2,8 milyar USD ile devam etti. Bu dönemde yurt dışı bankaların yurt içindeki efektif ve mevduatları 1,3 milyar USD artarken, yurt içi bankaların yurt dışındaki efektif ve mevduatları 1,3 milyar USD azaldı. Ekim'de bankalar ve genel hükümet yurt dışından sırasıyla net 509 milyon USD ve 50 milyon USD kredi kullanırken, diğer sektörler net 301 milyon USD kredi geri ödemesi gerçekleştirdi. 12 aylık kümülatif verilere göre bankacılık sektörünün ve diğer sektörlerin uzun vadeli borç çevirme oranları sırasıyla %97,8 ve %99,4 oldu.

Rezervler ve Net Hata Noksan
(aylık, milyar USD)

Rezerv varlıklar ve net hata noksan...

Ekim'de rezerv varlıklar 247 milyar USD ile son 5 ayın en düşük artışını sergiledi. Böylece rezerv varlıklarda 2022 sonundan bu yana kaydedilen toplam düşüş 10,7 milyar USD düzeyine geriledi. Net hata noksan kaleminde ise Ekim'de 2,7 milyar USD, yılın ilk 10 ayında 8,1 milyar USD sermaye çıkışı kaydedildi.

Beklentiler...

Ekim'de dış ticaret dengesi ve hizmet gelirlerindeki ılımlı seyir paralelinde cari işlemler hesabı fazla vermeye devam etti. Dış ticaret açığı Kasım ayında yıllık bazda %32,6 daralmasının ardından, öncü verilere göre Aralık'ta da %37,1 geriledi. Türkiye'nin ihracat pazarlarında ekonomik aktivite zayıf seyrini sürdürüyor olsa da, son aylarda enerji fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle ithalatın gerilemesi bu gelişmede etkili oluyor. Önümüzdeki dönemde petrol fiyatlarının, altın ithalatının ve iç talebin seyri cari denge görünümü açısından yakından izlenmeye devam edilecek.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Ekim 2023	Ocak - Ekim 2022	2023	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	186	-39.027	-40.684	4,2	-50.743
Dış Ticaret Dengesi	-4.866	-74.348	-77.307	4,0	-92.559
Hizmetler Dengesi	6.035	43.837	45.912	4,7	51.740
Seyahat (net)	4.748	33.385	36.758	10,1	40.690
Birincil Gelir Dengesi	-1.001	-7.948	-9.655	21,5	-10.487
İkincil Gelir Dengesi	18	-568	366	-	563
Sermaye Hesabı	-16	-27	-183	577,8	-191
Finans Hesabı	-2.511	-16.264	-48.962	201,0	-55.903
Doğrudan Yatırımlar (net)	-638	-7.306	-2.922	-60,0	-4.272
Portföy Yatırımları (net)	689	14.894	-1.252	-	-2.618
Net Varlık Edinimi	602	4.261	2.478	-41,8	2.712
Net Yükümlülük Oluşumu	-87	-10.633	3.730	-	5.330
Hisse Senetleri	-423	-3.758	-588	-84,4	-868
Borç Senetleri	336	-6.875	4.318	-	6.198
Diğer Yatırımlar (net)	-2.809	-30.116	-34.077	13,2	-44.349
Efektif ve Mevduatlar	-3.417	-22.482	-21.604	-3,9	-35.020
Net Varlık Edinimi	-1.291	3.444	3.201	-7,1	-6.739
Net Yükümlülük Oluşumu	2.126	25.926	24.805	-4,3	28.281
Merkez Bankası	20	7.307	13.508	84,9	13.518
Bankalar	2.106	18.619	11.297	-39,3	14.763
Yurt Dışı Bankalar	1.287	11.477	7.924	-31,0	8.199
Yabancı Para	1.089	7.411	5.081	-31,4	5.299
Türk Lirası	198	4.066	2.843	-30,1	2.900
Yurt Dışı Kişiler	819	7.142	3.373	-52,8	6.564
Krediler	-424	-4.503	-6.253	38,9	-5.598
Net Varlık Edinimi	-166	277	-1.439	-	-2.004
Net Yükümlülük Oluşumu	258	4.780	4.814	0,7	3.594
Bankacılık Sektörü	509	-3.913	3.701	-	1.862
Bankacılık Dışı Sektörler	-301	8.241	1.376	-83,3	1.277
Ticari Krediler	1.038	-3.087	-6.169	99,8	-3.671
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-6	-44	-51	15,9	-60
Rezerv Varlıklar (net)	247	6.264	-10.711	-	-4.664
Net Hata ve Noksan	-2.681	22.790	-8.095	-	-4.969

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

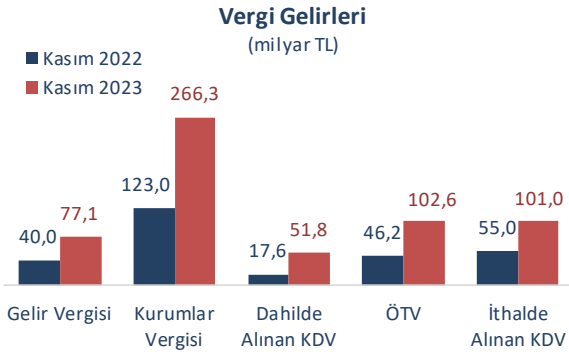
Türkiye Ekonomisi - Bütçe Dengesi

Merkezi yönetim bütçesi Kasım'da 75,6 milyar TL fazla verdi.

Kasım'da bütçe gelirleri geçen yılın aynı dönemine kıyasla %114,8 artışla 746,8 milyar TL olurken, harcamalar %180,3 yükselişle 671,2 milyar TL düzeyine ulaştı. Böylece, bu dönemde merkezi yönetim bütçesi 75,6 milyar TL fazla vermiş oldu. Ocak-Kasım döneminde ise merkezi yönetim bütçe açığı 532,4 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde faiz dışı fazla 99,8 milyar TL oldu.

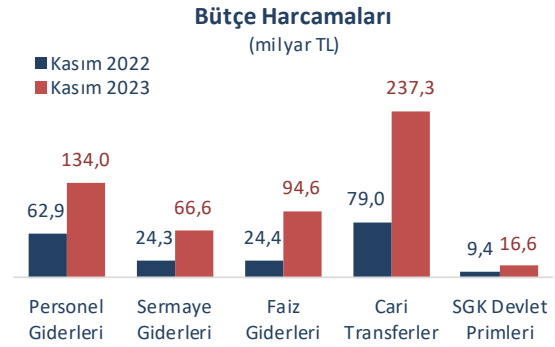
Vergi gelirleri 668,5 milyar TL düzeyinde...

Kasım ayında vergi gelirleri yıllık bazda %114,3 oranında artarak 668,5 milyar TL'ye ulaştı. Vergi gelirlerindeki hızlı artışta, geçen yılın aynı dönemine kıyasla %112,4 yükselişle 261,6 milyar TL'ye ulaşan geçici kurumlar vergisi öne çıktı. Ayrıca, bu dönemde petrol ve doğalgaz ürünleri ile motorlu taşıtlardan alınan ÖTV'lerdeki hızlı artışların etkisiyle 102,6 milyar TL düzeyine ulaşan ÖTV gelirleri de vergi gelirlerini destekledi. Dâhilde alınan KDV Kasım'da bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık olarak 2 kat artarken, ithalde alınan KDV %83,9 artışla 101 milyar TL düzeyine yükseldi.

Bütçe giderlerinde cari transferlerdeki yükseliş etkili oldu.

Kasım ayında faiz hariç bütçe giderleri yıllık bazda %168,1 artış kaydetti. Bu gelişimde yıllık bazda 3 katına çıkan cari transferler etkili oldu. Kasım'da sermaye transferleri kalemindeki yıllık bazda yaklaşık 10 kat artış dikkat çekti. Borç verme kalemi altında Devlet Demir Yolları'na 7,2 milyar TL, görevlendirme kalemi altında Sosyal Güvenlik Kurumlarına, BOTAŞ ve EÜAŞ'a sırasıyla 75,8 milyar TL, 12 milyar TL ve 10,1 milyar TL ödeme yapıldı. Kasım ayında faiz giderleri de yıllık bazda yaklaşık 4 katına ulaştı. Böylece, Ocak-Kasım döneminde bütçe harcamaları bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %102,2 artışla 5,2 trilyon TL oldu.

Beklentiler...

Merkezi yönetim bütçesi Kasım ayında başta kurumlar vergisi olmak üzere bütçe gelirlerindeki yüksek gerçekleştirmelerin desteğiyle fazla verdi. Böylece, Ocak-Kasım 2023 döneminde bütçe açığı OVP'nin yılsonu için öngördüğü düzeyin %32,6'sını oluşturdu. Bütçe açığının genel olarak Aralık aylarında yüksek düzeyde gerçekleşmesine karşılık, yılın ilk 11 ayındaki gerçekleştirme yılsonunda bütçe açığının hedeflenen 1,6 trilyon TL'lik düzeyin altında tamamlanacağına işaret ediyor.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Kasım			Ocak-Kasım			OVP	Gerç./OVP
	2022	2023	Değ.(%)	2022	2023	Değ.(%)	Tahmini	Tahmini (%)
Harcamalar	239,4	671,2	180,3	2.567,6	5.193,0	102,2	6.562,6	79,1
Faiz Harcamaları	24,4	94,6	287,7	292,7	632,3	116,0	646,1	97,9
Faiz Dışı Harcamalar	215,0	576,6	168,1	2.274,9	4.560,7	100,5	5.916,5	77,1
Gelirler	347,7	746,8	114,8	2.547,2	4.660,5	83,0	4.929,7	94,5
Vergi Gelirleri	312,0	668,5	114,3	2.141,8	4.060,0	89,6	4.270,7	95,1
Diğer Gelirler	35,7	78,3	119,2	405,4	600,6	48,2	659,0	91,1
Bütçe Dengesi	108,3	75,6	-30,2	-20,4	-532,4	2.503,8	-1.633,0	32,6
Faiz Dışı Denge	132,7	170,2	28,3	272,2	99,8	-63,3	-986,8	-

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Datastream

Türkiye Ekonomisi - Enflasyon

Aralık'ta aylık TÜFE artışı %2,93 oldu.

Aralık ayında TÜFE bir önceki aya göre %2,93 ile piyasa beklentilerinin bir miktar altında artarken, son 7 ayın da en düşük yükselişini kaydetti. Reuters anketine göre piyasa beklentisi TÜFE'nin bu dönemde aylık bazda %3,13 artacağı yönündeydi. Böylece, yıllık TÜFE enflasyonu %64,77 ile TCMB'nin yılsonu tahminine yakın düzeyde gerçekleşti. Aralık'ta Yİ-ÜFE enflasyonu aylık bazda %1,14 ile Mayıs ayından bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşirken, yıllık bazda %44,22 oldu.

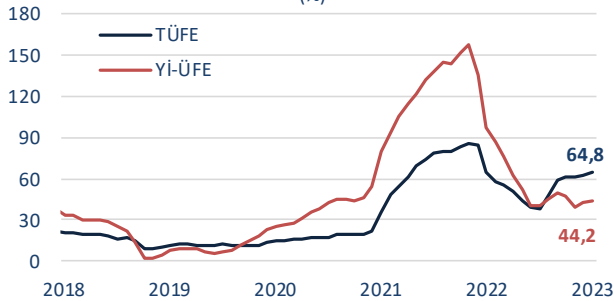
Aralık (değişim %)	TÜFE		Yurt içi ÜFE	
	2022	2023	2022	2023
Aylık	1,18	2,93	-0,24	1,14
Yıllık	64,27	64,77	97,72	44,22
Yıllık Ortalama	72,31	53,86	128,47	49,93

Eğlence ve kültür grubunda fiyatlar aylık bazda %5,30 yükseldi.

Aralık ayında 12 ana harcama grubunun 10'unda fiyatlar aylık bazda artış kaydetti. Bu dönemde eğlence ve kültür grubunda fiyatlar %5,30 ile hızlı yükseldi. Harcama grupları içinde en yüksek paya sahip olan gıda ve alkolsüz içecekler grubu Aralık'ta aylık TÜFE enflasyonunu 1,26 puan ile en fazla arttıran grup oldu. Aynı dönemde konut grubunda fiyatlar da bir önceki aya kıyasla %4,97 artış kaydederek aylık enflasyonu 0,69 puan yukarı çekti. Aralık'ta fiyatların aylık bazda %1,33 oranında gerilediği giyim ve ayakkabı grubu ile akaryakıt fiyatlarındaki düşüşün de etkisiyle fiyatların azaldığı ulaştırma grubu TÜFE enflasyonunu düşürücü yönde etkileyen iki alt grup oldular.

Yıllık enflasyonu en fazla arttıran gruplar ise gıda ve alkolsüz içecekler (18,31 puan) ile ulaştırma (11,63 puan) oldu. Eğitim ile haberleşme grupları yıllık TÜFE enflasyonuna sırasıyla 1,37 ve 1,68 puan ile en düşük katkıda bulundu.

Yıllık Enflasyon (%)

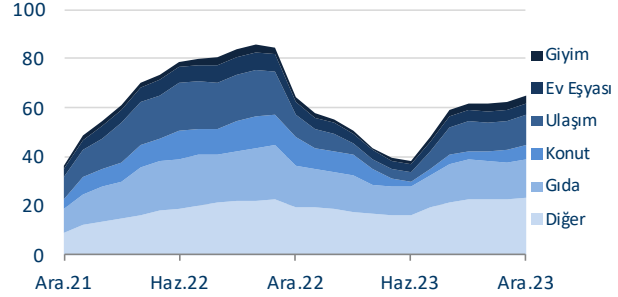

Mevsimlik ürünler Aralık'ta enflasyonu artırdı.

Aralık'ta mevsimlik ürünler hariç bırakılarak hesaplanan aylık artış, %2,80 ile manşet enflasyonun altında gerçekleşerek

mevsimlik ürünlerin enflasyonu artırdığına işaret etti. Bu dönemde B endeksi (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) aylık bazda %2,39, C endeksi de (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE) %2,31 artış kaydetti. Söz konusu 2 endekste yıllık artışlar sırasıyla %68,02 ve %70,64 oldu. Hizmet fiyatlarındaki artışlar Kasım ayının ardından Aralık'ta da mal fiyatlarındaki artışların altında gerçekleşti. Hizmet fiyatlarındaki yükselişte kira artışları öne çıkmaya devam ederken, mal grubundaki artışta işlenmemiş gıda fiyatlarındaki yükseliş dikkat çekti.

Harcama Gruplarının Yıllık Enflasyona Katkıları (% puan)

Yurt içi ÜFE...

Aralık ayında ilaç fiyatlarında yapılan Euro kuru düzenlemesinin etkisiyle temel eczacılık ürünlerinde fiyatlar aylık bazda %7,35 arttı. Fiyatların aylık bazda %2,58 yükseldiği gıda ürünleri 0,47 puan ile Yİ-ÜFE'yi en fazla arttıran kalem oldu. Aynı dönemde fiyatların %11,40 gerilediği elektrik, gaz üretim ve dağıtım kalemi ise yurt içi ÜFE'yi 0,76 puan sınırlandırdı.

2023 yılının geneline bakıldığında, diğer madencilik ve taş ocakçılığı ürünlerinde fiyatlar %84,96 ile en hızlı artışı sergiledi. 2023'te fiyatların %63,75 yükseldiği gıda ürünleri 10,45 puan ile yıllık Yİ-ÜFE enflasyonunu en fazla arttıran sektör oldu. Bu dönemde elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektöründe ise fiyatlar %29,69 gerileyerek yıllık Yİ-ÜFE enflasyonunu 3,55 puan sınırlandırdı.

Beklentiler...

Yeni yılın başlamasıyla birlikte asgari ücret ve maaşlarda gerçekleştirilen artışlar ile yönetilen ve yönlendirilen fiyatlardaki güncellemeler nedeniyle Ocak ayında TÜFE'nin yılın kalan aylarına kıyasla daha hızlı artmasını bekliyoruz. İzleyen aylarda ise TCMB'nin sıkı para politikasının iç talep üzerindeki etkileri yakından izlenecek. Bu dönemde küresel ekonomideki yavaşlama eğiliminin emtia fiyatları üzerinde baskı yaratacağı ve olası sermaye girişlerinin TL'de reel bazda değer kaybını engelleyeceği varsayımlarıyla yıllık enflasyonun Mayıs ayında zirve yapmasının ardından yılın ikinci yarısında gerileme eğilimine gireceğini düşünüyoruz.

Finansal Piyasalar ve TCMB

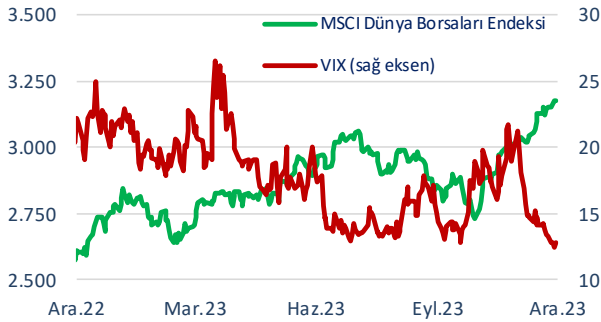
	30.Kas	29.Ara	Değişim
5-Y CDS Primi (baz puan)	335	279	-56 bp ▼
2-Y Gösterge Tahvil Faizi	%38,86	%39,68	82 bp ▲
BIST-100*	7.949	7.470	-%6,0 ▼
USD/TL	28,8552	29,4766	%2,2 ▲
EUR/TL	31,4328	32,5389	%3,5 ▲
Döviz Sepeti*	30,1440	31,0078	%2,9 ▲

(*) (0,5 USD/TL + 0,5 EUR/TL)

Küresel hisse senedi piyasaları 2023 yılında hızlı yükseldi.

Aralık ayında politika faizini değiştirmeyen Fed'in önümüzdeki yıldan itibaren faiz oranlarının düşeceğine dair sinyaller vermesiyle birlikte yılın son ayında küresel hisse senedi piyasalarında genel olarak yukarı yönlü bir seyir izlendi. MSCI Dünya Borsaları endeksi Aralık ayını Kasım sonuna kıyasla %4,8 yükselişle 3.169 düzeyinde tamamladı. Böylece endeks, 2023 yılı genelinde %21,8 artış kaydetti. MSCI gelişmekte olan ülke endeksi de aylık ve yıllık bazda sırasıyla %3,7 ve %7,0 yükseldi. Ekim ayı içerisinde %5 düzeyini test ederek son 16 yılın en yüksek seviyelerinde seyreden ABD'nin 10 yıllık Hazine tahvilinin faizi ise yılı %3,86 düzeyinde tamamladı. Öte yandan, Ekim'de 107 ile sene içerisindeki zirve noktasını gören DXY endeksi, 2023'te bir önceki yıla kıyasla %2,7 gerileyerek doların diğer gelişmiş ülke para birimleri karşısında sınırlı düzeyde değer kaybettiğine işaret etti.

Dünya Borsaları Endeksi ve VIX

2022 yılını küresel piyasalardan pozitif yönde ayırarak %196,6 artışla tamamlayan BIST-100 endeksi, yılın ilk yarısında seçim belirsizliğinin, yılın kalanındaysa mevduat faizlerindeki yükselişin de etkisiyle nispeten zayıf bir performans sergiledi. Aralık ayında %6,2 gerileyen endeks, böylece 2023 yılı genelinde %35,6 ile tüketici enflasyonunun altında bir artış sergiledi. Öte yandan, Türkiye'nin 5 yıllık CDS primi Haziran ayından bu yana sergilediği gerileme eğilimini Aralık'ta da sürdürerek yılı 279 baz puan düzeyinde tamamladı. 2 yıllık gösterge tahvilin faizi 2022 sonuna kıyasla 29,3 puan artışla yılsonunda %39,3 düzeyine yükselirken,

USD/TL ve EUR/TL kurlarındaki yıllık artışlar sırasıyla %57,7 ve %63,3 oldu.

TCMB politika faizini %42,50 seviyesine çıkardı.

TCMB yılın son toplantısında politika faizini piyasa beklentileri paralelinde 250 baz puan artırarak %42,50 seviyesine yükseltti. Böylece TCMB, Kasım ayı toplantısının karar metninde ifade edildiği üzere parasal sıkılaştırma hızını yavaşlatırken, Haziran ayından bu yana politika faizini toplamda 34,0 puan artırmış oldu. Karar metninde dezenflasyonun tesisi için gerekli parasal sıkılık düzeyine önemli ölçüde yaklaşıldığı ve parasal sıkılaştırma adımlarının en kısa zamanda tamamlanmasının öngörüldüğü ifade edildi. Yurt içi talebin mevcut seviyesinin, hizmet fiyatlarındaki katlığın ve jeopolitik risklerin enflasyon baskılarını canlı tuttuğu ifadesi önceki metinlerde olduğu gibi yinelenildi. Metinde, TCMB'nin faiz kararlarının yanı sıra parasal sıkılaştırma sürecini destekleme amacıyla kullandığı sterilizasyon araçlarının çeşitliliğini artırarak miktarsal sıkılaştırmaya devam edeceği de belirtildi.

TCMB 2024 yılı Para Politikası metnini yayımladı.

TCMB'nin yayımladığı 2024 Yılı Para Politikası metninde, mikro ve makroihtiyati politika çerçevesindeki sadeleşme adımlarının 2024 yılında da devam edeceği vurgulandı. Buna ek olarak miktarsal sıkılaştırma adımlarına, kullanılan sterilizasyon araçlarının çeşitliliğinin artırılarak devam edileceği belirtildi. Metinde TCMB'nin 2024'te rezerv biriktirmeye devam edeceği mesajı yinelenildi. TCMB'nin para politikasını enflasyonu orta vadede %5'lik hedefe ulaştırarak şekilde oluşturacağı vurgulanırken, Enflasyon Raporu'nda açıklanan tahminlerin enflasyon beklentilerine yönelik referans oluşturma işleviyle ara hedef olarak kullanılacağına altı çizildi.

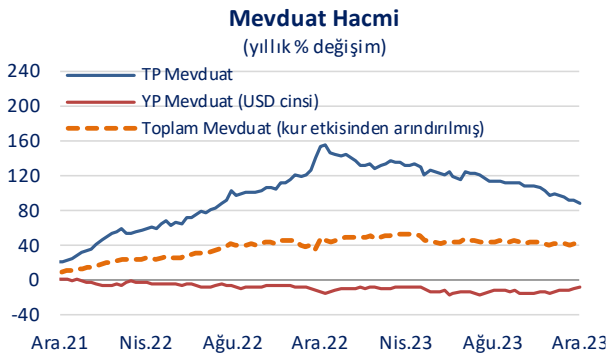
Yurt dışı yerleşiklerin menkul kıymet portföyü...

TCMB tarafından açıklanan menkul kıymet istatistiklerine göre 22 Aralık itibarıyla yurt dışı yerleşiklerin hisse sene portföyü fiyat ve kur hareketlerinden arındırılmış olarak Kasım sonundan bu yana net 1,5 milyar USD, DİBS portföyü de 1,7 milyar USD artış kaydetti. Böylece, yılbaşından bu yana hisse senedi piyasasına net 1,3 milyar USD, DİBS piyasasına net 4,9 milyar USD tutarında yabancı sermaye girişi gerçekleşti. TCMB'nin brüt rezervleri 22 Aralık itibarıyla 145,5 milyar USD ile tarihi yüksek seviyede gerçekleşirken, net uluslararası rezervleri 40,1 milyar USD oldu.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Sektörü

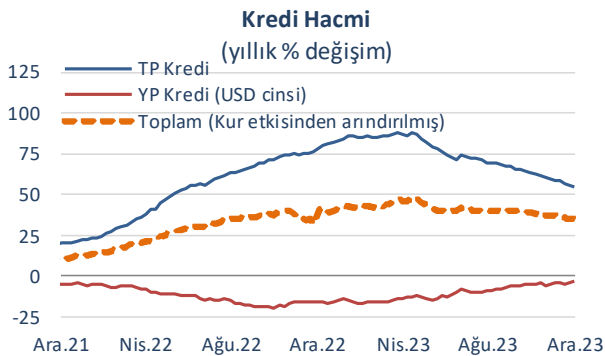
Kur korumalı mevduat hacmindeki gerileme sürüyor.

BDDK tarafından yayımlanan haftalık verilere göre, 22 Aralık itibarıyla toplam mevduat hacmi yıllık bazda %67 artışla 14,7 trilyon TL düzeyine ulaştı. Bu dönemde toplam mevduatta kur etkisinden arındırılmış yıllık artış oranı %42,9 oldu. 22 Aralık haftası itibarıyla 8,8 trilyon TL seviyesine ulaşan TP mevduatın toplam mevduat hacmine oranı %59,7 seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde USD bazında YP mevduat hacmi yıllık bazda %8 gerileyerek 203,8 milyar USD oldu. 17 haftadır aralıksız gerileyen kur korumalı mevduat (KKM) hacmi 22 Aralık itibarıyla 2,7 trilyon TL seviyesine indi. Böylece, KKM hacminde 18 Ağustos haftasından bu yana %22,2 oranında (756,1 milyar TL) düşüş gerçekleşmiş oldu.

Toplam kredi hacmi 11,5 trilyon TL seviyesinde...

Bankacılık sektörünün toplam kredi hacmi 22 Aralık itibarıyla yıllık bazda %53,4 ile son 7 ayın en yavaş büyümesini kaydederken, kredi hacmindeki kur etkisinden arındırılmış artış %35,2 seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu tarih itibarıyla bankacılık sektöründe toplam kredi hacmi 11,5 trilyon TL seviyesine ulaştı. Yıllık artış hızı Mart ayından bu yana aralıksız ivme kaybeden TP krediler 22 Aralık itibarıyla 7,7 trilyon TL'ye ulaşırken, USD bazında YP krediler 129,1 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Böylece, TP kredilerin toplam kredi hacmine oranı %67,3 oldu.

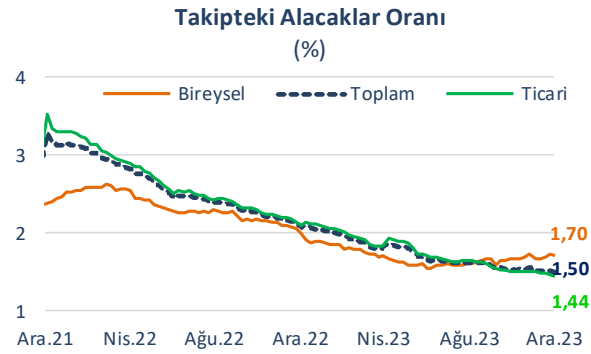

Konut ve ihtiyaç kredilerinde ivme kaybı devam ediyor.

22 Aralık haftası itibarıyla konut kredileri Kasım sonuna göre 2,4 milyar TL azalarak 438,3 milyar TL düzeyine geriledi. Böylece, konut kredilerindeki yıllık artış oranı %22,2 ile son 10 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Aylık bazda sınırlı düzeyde artmaya devam eden taşıt kredilerinin yıllık artış hızı da %99,8 ile Ağustos 2022'den beri en düşük düzeyine geriledi. Bu dönemde ihtiyaç kredilerinin yıllık artış hızı ivme kaybederek %46,1 olurken, bireysel kredi kartı harcamalarındaki yıllık büyüme ivme kaybetse de %160,4 ile yüksek seyrini sürdürdü.

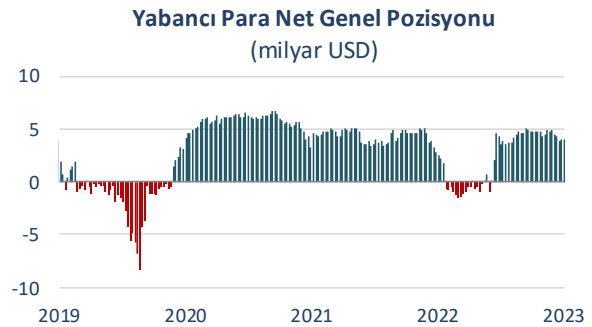
Takipteki alacaklar oranı %1,50'ye indi.

Bankacılık sektöründe takipteki alacaklar oranı 22 Aralık itibarıyla %1,5 seviyesine gerileyerek tarihi düşük seyrini sürdürdü. Bu dönemde takipteki alacaklar oranı bireysel kredilerde %1,7 ile Mart 2023'ten bu yana en yüksek seviyesinde gerçekleşirken, ticari kredilerde %1,44'e indi.

Yabancı para net genel pozisyonu...

22 Aralık itibarıyla bankacılık sektörünün bilanço içi yabancı para pozisyonu (-) 44.225 milyar USD, bilanço dışı yabancı para pozisyonu (+) 48.166 milyar USD oldu. Böylece, yabancı para net genel pozisyonu (+) 3.941 milyar USD olarak kaydedildi.

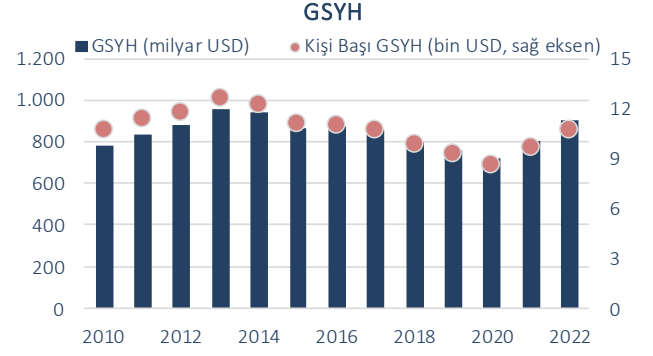
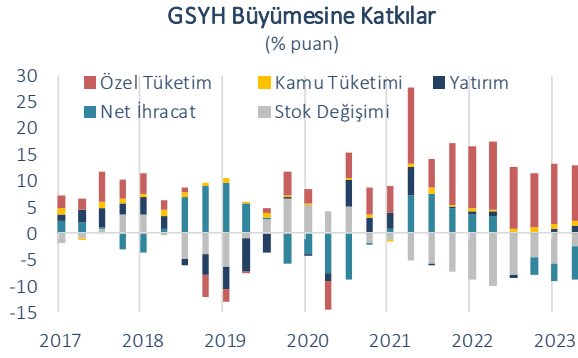

Genel Değerlendirme

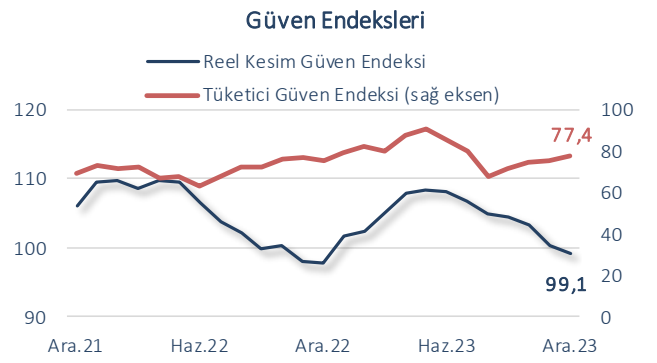
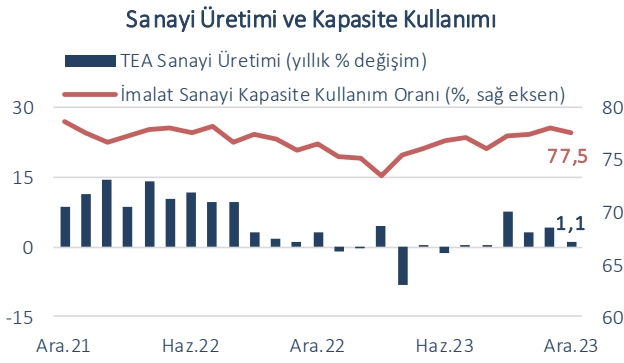
Yılın son ayında küresel piyasalarda önde gelen merkez bankalarının kararları ve değerlendirmeleri yakından takip edildi. Enflasyonist baskıların hafiflediğine işaret eden veri akışı paralelinde faiz artırımlarında sona gelindiğine yönelik algı güçlenirken, başlıca merkez bankaları Aralık ayında beklentilere uygun olarak politika faizlerinde değişikliğe gitmedi. Fed Başkanı Powell'ın açıklamalarının yanı sıra 2024 yılında faiz indirimleri olabileceğine yönelik değerlendirmelerin Fed projeksiyonlarına yansımaları küresel risk iştahını olumlu yönde etkiledi. Buna karşılık ABD'de güçlü görünümünü koruyan işgücü piyasası, ülkede iç talebin faiz indirimlerine kapı aralayacak derecede baskılanmamış olabileceğine işaret ediyor. Öte yandan, Euro Alanı'nda son açıklanan veriler ekonomideki zayıf görünümün devam ettiğini gösteriyor. Gerçekleştirilen faiz indirimlerine ve verilen desteklere karşılık Çin'de de iç talebin belirgin şekilde toparlanamadığı görülüyor. Ekonomik aktivitenin bölgeler bazında ayrışan bir görünüm sergilediği söz konusu ortamda, 2024 yılı için en önemli risk unsurları arasında enerji fiyatları üzerindeki yansımaları nedeniyle jeopolitik gelişmeler öne çıkıyor. Orta Doğu ve Kızıldeniz'de devam eden gerilimin enerji fiyatları kanalıyla enflasyon görünümünü kötüleştirilmesi durumunda küresel ekonomideki gidişatın yaygın projeksiyonlardan farklı şekillenmesi mümkün gözüküyor.

Türkiye'de sanayi üretiminin yıllık büyümesi Ekim'de ivme kaybederken, imalat PMI verisi sektörde faaliyet koşullarının yılın son ayında da zayıf seyrettiğini gösterdi. İç talep görünümüne ilişkin yakından takip edilen göstergeler, iç talepteki ivme kaybının Kasım ayında indirim kampanyalarıyla, Aralık'ta da yılbaşı alışverişleriyle sektöre uğramış olabileceğine işaret ediyor. Yılın son toplantısında daha önce sinyalini vermiş olduğu üzere parasal sıkılaştırma hızını yavaşlatan TCMB de fiyat indirimlerinin ve kampanyaların talepteki düşüşü sınırladığını belirtiyor. 2023 yılını %64,77 düzeyinde tamamlayan yıllık tüketici enflasyonunun, asgari ücret başta olmak üzere işgücü ödemelerinde gerçekleştirilen artışların yanı sıra yönetilen ve yönlendirilen fiyatlardaki güncellemelerin etkisiyle yeni yılın ilk aylarında da yükselmeye devam etmesi bekleniyor.

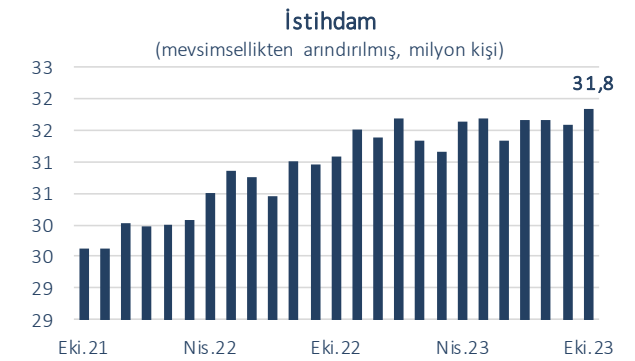
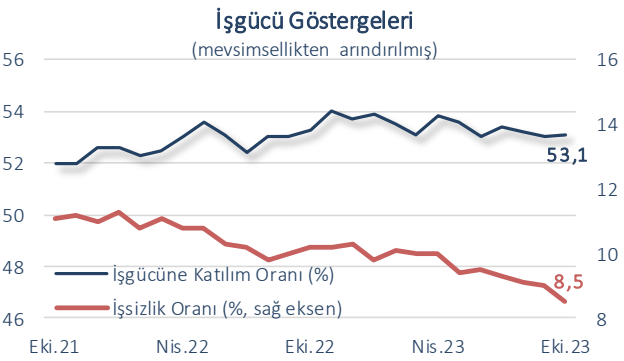
Büyüme

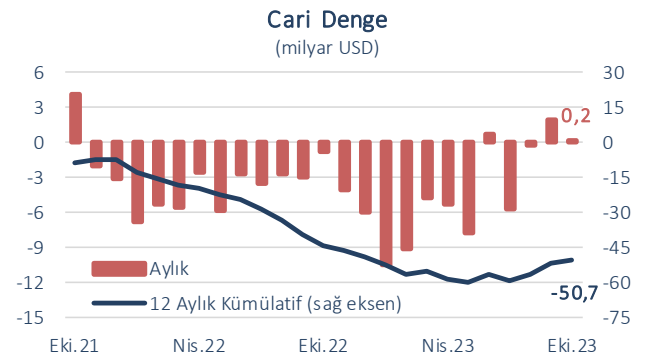
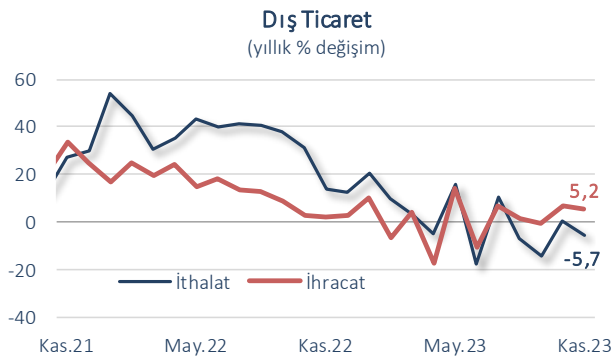
Öncü Göstergeler

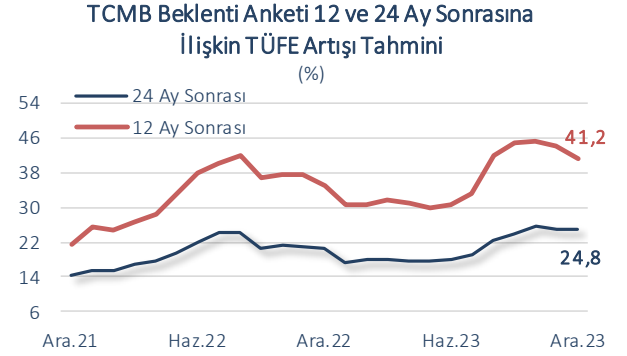
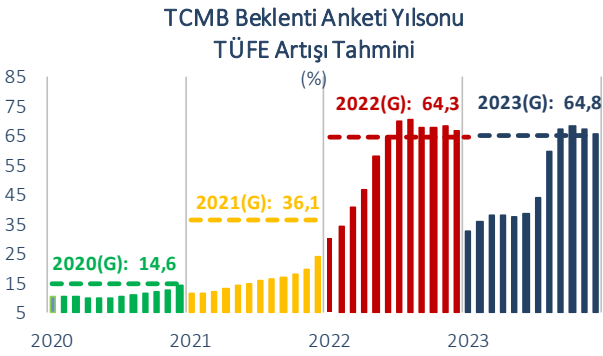
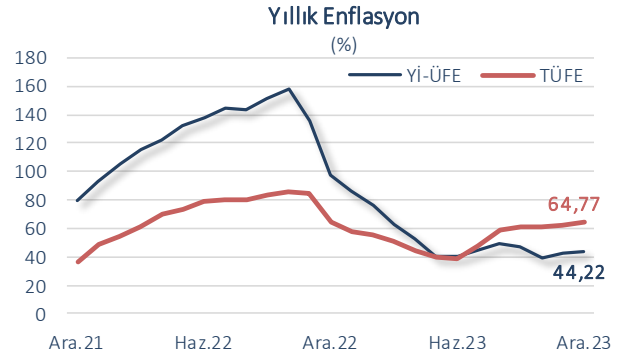
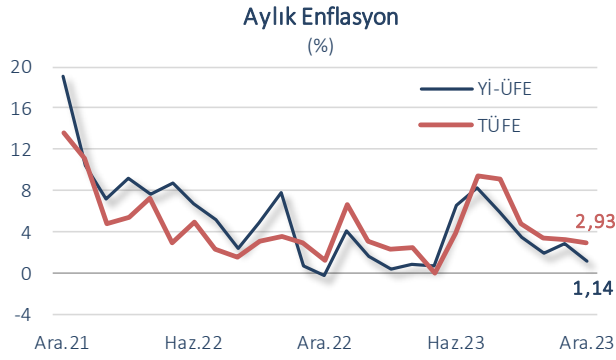
İşgücü Piyasaları

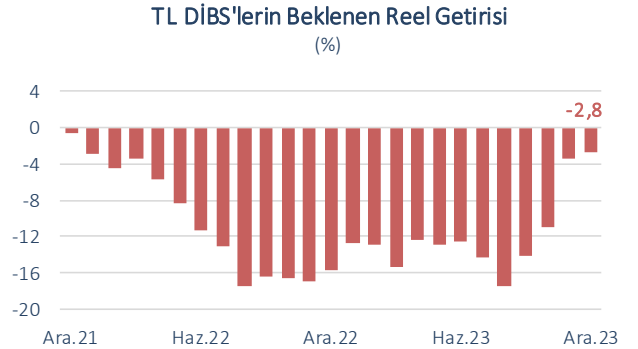
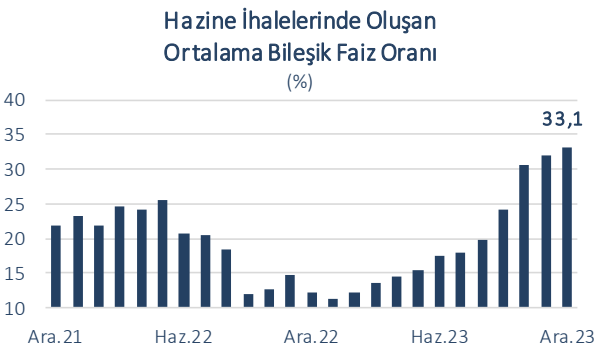
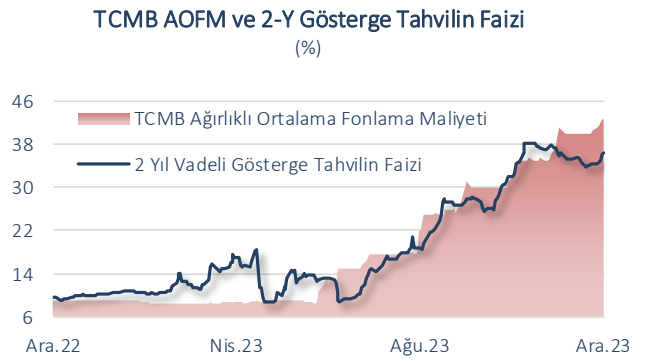
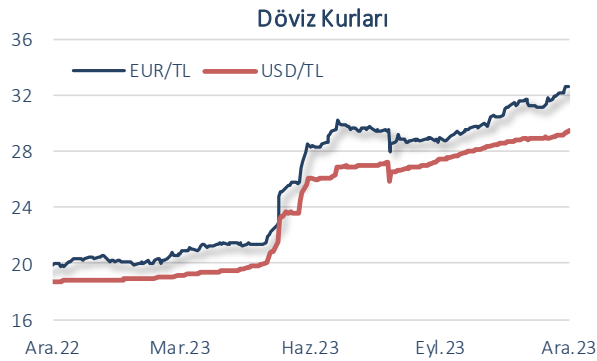
Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Enflasyon Göstergeleri

Döviz ve Tahvil Piyasaları

Türkiye Ekonomisi - Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2018	2019	2020	2021	2022	Ç1-23	Ç2-23	Ç3-23
GSYH (milyar USD)	798	760	717	808	906	246	271	295
GSYH (milyar TL)	3.761	4.318	5.049	7.256	15.012	4.643	5.505	7.681
Büyüme Oranı (%)	3,0	0,8	1,9	11,4	5,5	4,0	3,9	5,9
Enflasyon (%)						Eki.23	Kas.23	Ara.23
TÜFE (yıllık)	20,30	11,84	14,60	36,08	64,27	61,36	61,98	64,77
Yurt İçi ÜFE (yıllık)	33,64	7,36	25,15	79,89	97,72	39,39	42,25	44,22
Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü Piyasası Verileri						Ağu.23	Eyl.23	Eki.23
İşsizlik Oranı (%)	12,7	13,4	12,6	11,0	10,3	9,1	9,0	8,5
İşgücüne Katılım Oranı (%)	53,2	52,6	49,1	52,6	53,6	53,2	53,0	53,1
Döviz Kurları						Eki.23	Kas.23	Ara.23
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	76,3	76,0	61,9	47,6	54,9	56,0	55,0	
USD/TL	5,32	5,95	7,43	13,28	18,72	28,29	28,85	29,53
EUR/TL	6,08	6,68	9,09	15,10	19,98	29,91	31,48	32,62
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	5,70	6,32	8,26	14,19	19,35	29,10	30,17	31,08
Dış Ticaret Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Eyl.23	Eki.23	Kas.23
İhracat	177,2	180,8	169,6	225,2	254,2	252,6	252,3	252,7
İthalat	231,2	210,3	219,5	271,4	363,7	371,8	372,5	370,3
Dış Ticaret Dengesi	-54,0	-29,5	-49,9	-46,2	-109,5	-119,2	-120,2	-117,6
Karşılama Oranı (%)	76,6	86,0	77,3	83,0	69,9	67,9	67,7	68,2
Ödemeler Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Ağu.23	Eyl.23	Eki.23
Cari İşlemler Dengesi	-20,2	10,8	-31,9	-7,2	-49,1	-56,7	-51,7	-50,7
Finans Hesabı	1,1	5,1	-39,5	-6,0	-35,5	-52,8	-52,0	-55,9
Doğrudan Yatırımlar (net)	-8,9	-6,6	-4,6	-6,9	-8,7	-5,7	-4,5	-4,3
Portföy Yatırımları (net)	0,9	2,8	9,6	-0,8	13,5	1,2	-3,1	-2,6
Diğer Yatırımlar (net)	19,4	2,6	-12,6	-21,7	-40,3	-39,2	-44,5	-44,3
Rezerv Varlıklar (net)	-10,4	6,3	-31,9	23,3	12,3	-9,2	0,1	-4,7
Net Hata ve Noksan	21,1	-5,8	-7,6	1,4	25,9	4,0	-0,1	-5,0
Cari İşlemler Açığı/GSYH (%)	-2,5	1,4	-4,4	-0,9	-5,4	-	-	-
Bütçe Gerçekleşmeleri ⁽²⁾⁽³⁾ (milyar TL)						Eyl.23	Eki.23	Kas.23
Harcamalar	830,8	1.000,0	1.203,7	1.603,5	2.941,4	3.952,6	4.521,8	5.193,0
Faiz Harcamaları	74,0	99,9	134,0	180,9	310,9	470,9	537,7	632,3
Faiz Dışı Harcamalar	756,8	900,1	1.069,8	1.422,7	2.630,5	3.481,7	3.984,1	4.560,7
Gelirler	758,0	875,3	1.028,4	1.402,0	2.802,4	3.440,0	3.913,7	4.660,5
Vergi Gelirleri	621,5	673,9	833,3	1.165,0	2.353,3	2.982,0	3.391,5	4.060,0
Bütçe Dengesi	-72,8	-124,7	-175,3	-201,5	-139,1	-512,6	-608,1	-532,4
Faiz Dışı Denge	1,1	-24,8	-41,3	-20,7	171,8	-41,7	-70,4	99,8
Bütçe Dengesi/GSYH (%)	-1,9	-2,9	-3,5	-2,8	-1,0	-	-	-
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar TL)						Eyl.23	Eki.23	Kas.23
İç Borç Stoku	586,1	755,1	1.064,3	1.354,8	1.905,3	2.859,8	2.966,8	3.086,5
Dış Borç Stoku	481,0	574,0	773,4	1.490,0	2.127,9	3.209,8	3.310,1	3.486,8
Toplam Borç Stoku	1.067,1	1.329,1	1.837,6	2.844,9	4.033,2	6.069,6	6.276,8	6.573,2

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göre.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Genel Görünümü

BDDK Tarafından Açıklanan Aylık Bülten Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

(milyar TL)	2018	2019	2020	2021	2022	Eki.23	Kas.23	Değişim ⁽¹⁾
AKTİF TOPLAMI	3.867	4.491	6.106	9.215	14.347	21.759	22.540	57,1
Krediler	2.394	2.656	3.576	4.901	7.581	10.991	11.327	49,4
TP Krediler	1.439	1.642	2.353	2.832	5.110	7.428	7.623	49,2
Pay (%)	60,1	61,8	65,8	57,8	67,4	67,6	67,3	-
YP Krediler	956	1.015	1.224	2.069	2.471	3.564	3.704	49,9
Pay (%)	39,9	38,2	34,2	42,2	32,6	32,4	32,7	-
Takipteki Alacaklar (brüt)	96,6	150,8	152,6	160,1	163,4	173,2	175,8	7,6
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	3,9	5,3	4,1	3,2	2,1	1,6	1,5	-
Menkul Değerler	477	660	1.022	1.476	2.370	3.699	3.816	61,0
PASİF TOPLAMI	3.867	4.491	6.106	9.215	14.344	21.759	22.540	57,1
Mevduat	2.036	2.567	3.455	5.303	8.862	13.848	14.131	59,5
TP Mevduat	1.042	1.259	1.546	1.880	4.779	8.182	8.323	74,2
Pay (%)	51,2	49,0	44,7	35,5	53,9	59,1	58,9	-
YP Mevduat	994	1.308	1.909	3.423	4.083	5.666	5.808	42,2
Pay (%)	48,8	51,0	55,3	64,5	46,1	40,9	41,1	-
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	174	194	224	310	325	515	561	72,5
Bankalara Borçlar	563	533	658	1.048	1.432	2.189	2.332	62,9
Repodan Sağlanan Fonlar	97	154	255	587	540	600	738	36,7
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	421	492	600	714	1.407	1.936	1.968	39,9
Net Dönem Kârı/Zararı	54,1	49,0	58,5	93,0	431,6	486,2	535,5	24,1
RASYOLAR (%)								
Krediler/GSYH	63,7	61,5	70,9	68,0	50,5			
Krediler/Aktifler	61,9	59,1	58,6	53,2	52,8	50,5	50,3	-
Menkul Kıymet/Aktifler	12,3	14,7	16,7	16,0	16,5	17,0	16,9	-
Mevduat/Pasifler	52,7	57,2	56,6	57,5	61,8	63,6	62,7	-
Krediler/Mevduat	117,6	103,5	103,5	92,4	85,5	79,4	80,2	-
Sermaye Yeterliliği	17,3	18,4	18,7	18,4	19,5	18,4	18,3	-

(1) Yılsonuna göre % değişim

Kaynak: BDDK, TÜİK

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.